

Trije največji časniki, vsi v tajkunskih rokah

Ali bo časopisna družba Delo res že prihodnji teden v rokah pidovskega barona Igorja Laha? Kako bi bila videti časopisna medijska krajina?

PETRA SOVDAT, SIMONA TOPLAK
finance@finance.si

Okoli pet milijonov evrov naj bi bilo dovolj, da bo Igor Lah, pidovski baron, postal lastnik največje časopisne družbe pri nas. Pivovarna Laško, ki je do Dela prišla po političnih navodilih, postopka prodaje ne komentira, Igor Lah se niti ne oglasi na telefonske klice. Največja tri časopisna podjetja bi bila tako vsa v tajkunskih rokah, Laha, Bojana Petana in Uroša Hakla. Vsi so bili že tudi vsaj ovadeni, Lah tudi obsojen. Ovadbe pa epilog na sodišču ne dobijo.

To ni the new normal, nova realnost, to je the old normal. Po svetu ni neobičajno, da so mediji v tajkunskih rokah, ne v zgodovini ne v sodobnosti. Ena izmed najbolj razvpitih, škodljivih in nevarnih razmerij so bila razmerja med nekaterimi mediji v Veliki Britaniji in Italiji med prvo svetovno vojno. Čeprav je šlo za vojno, sta avtocenzura in servilnost neverjetni. Posebej za Slovenijo je pomembno razmerje, ki ga je imel z vlado Corriere della Sera, ki si teh let zares ne more šteti v čast. S svojo pozicijo za vojno in z avtocenzuro pri poročanju o resničnih žrtvah in napačnih in nespametnih potezah Italije je po ocenah številnih zgodovinarjev kriv za zadnja leta masakra italijanskih vojakov na celi fronti od Dolomitov do Kobarida. Sodobni tajkuni so Rupert Murdoch in News Corp, Ted Turner in CNN, Michael Bloomberg, ali pa Jeff Bezos, lastnik Washington Posta, da ne omenjamo spet Italije in Silvia Berlusconi, ki je Sloveniji najbližje. Ni torej vprašanje, ali so lastniki medijev podjetniški moguli oziroma tajkuni, vprašanje je, kaj s tem lastništvom počnejo. Ali so torej Bezos ali so Berlusconi. Ali so dobri ali slabi fantje, ali delajo politiko in posel s politiko in za politiko ali ne. Ali so sami embedded, torej protežirani, in ali protežirajo. Seveda za svojo ekonomsko in politično moč, za oblast.

Tri največje časopisne družbe v Sloveniji so Delo, Dnevnik in Večer. Poleg velikosti, dejstva, da se – kot vsi svetovni mediji – spopadajo z upadanjem naklade in izzivi digitalizacije, jim je skupno tudi, da sta Dnevnik in Večer že v tajkunskih rokah. Delo pa la-

stnika tajkuna po naših podatkih pravkar menja. Od Boška Šrota in nekdanj njegove Pivovarne Laško, torej od politike, bo zdaj morda prešlo v roke Igorja Laha. Ta je od dajo ponudbe prejšnji teden potrdil za Večer, cena pa pet milijonov evrov.

Delo: Če Delo prevzame Lah, bo lastnik te časopisne hiše prvi obsojeni pidovski tajkun

Pred leti drugi najbogatejši Slovenec po oceni revije Manager, lani pa z ocenjenim premoženjem 105,5 milijona evrov sedmi na lestvici. Obogatel je na borzi. Je lastnik ciprskih družb Ampelus Holding in Kalantia Limited ter luksemburške družbe Aluber. Največ premoženja ima Ampelus Holding, ki ima v svojem portfelju Steklarino Hrastnik in nepremičninsko družbo Ceeref Portin. Lah je luksemburški nepremičninski sklad Ceeref, ki ima naložbe v Sloveniji in na hrvaški obali, preoblikoval v družbo ter delnice uvrstil na dunajsko borzo.

Igor Lah je bil leta 1994 ustanovitelj Dvide, ene prvih družb za upravljanje privatizacijskih skladov, ki so zbirali lastninske certifikate državljanov in z njimi kupovali delnice podjetij. V Dvidi je bilo sprva 54 delničarjev, vendar je Lah kmalu odkupil delnice večine od njih in postal večinski lastnik. Dvidina prva sklada sta si sponodila ime od Kompas, pri katerem je bil Lah pred tem zaposlen, natančneje, delal je v Kompas Fintradu.

Štiri leta pozneje, konec leta 1997, je bil prvi, ki je svoja pida, Kompas 1 in Kompas 2, uvrstil na borzo. Malo za tem pa je njegova Dvida izgubila licenco za upravljanje skladov zaradi oškodovanja malih delničarjev.

Lah je bil zaradi zlorabe položaja in pravic zaradi prodaje delnic Mercatorja leta 1996, ko je bil direktor družbe DZU Dvida ter pidov Kompas Sklad 1 in Kompas Sklad 2, leta 2007 oproščen na ljubljanskem okrožnem sodišču. Po pritožbi tožilstva pa je bil obsojen na pol leta pogojne zaporne kazni s preizkusno dobo dveh let in na plačilo 20 tisoč evrov kazni.

Za kaj je šlo? V petih povezanih poslih je Lah najprej kot direktor DZU Dvide Damjanu Plescu (ki je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja aktivno zbiral certifikate) prodal pet tisoč delnic Mercatorja po ce-

ni 2.500 tolarjev (10,43 evra) za delnico, nato pa je te delnice Plesec prodal Lahovima pidoma, in sicer po ceni devet tisoč tolarjev (37,56 evra) za delnico. Plesec je tako ustvaril 135 tisoč evrov kapitalnega dobička. Laha so, kot omenjeno, v prvem sojenju oprostili. Višje sodišče pa je sodbo razveljavilo in jo vrnilo v vnovično sojenje na okrožno sodišče. Drugič je obsodba obveljala.

Lani je bil Lah akter še ene hišne preiskave. Kriminalisti so ga sumili oškodovanja družbe Liko Vrhnika, družbo naj bi oškodoval za šest milijonov evrov. »Matična družba z Vrhnika je januarja 2008 ustanovila štiri hčerinske družbe, kmalu po njihovi ustanovitvi pa je glavni osumljenec začel izčrpavanje teh družb in izogibanje plačilu zakonsko določenih terjatev in poplačila upnikov. Inšpektorji Davčne uprave Republike Slovenije (Durs) so leta 2012 izvedli davčni pregled, saj so bile vse omenjene družbe v tem času prezadolžene, vse hčerinske družbe pa so imele blokirane račune,« pa je tedaj povedal direktor NPU Darko Majhenič.

Dnevnik: Petan pred novim reprogramom, z novim urednikom in ovadbami

Bojan Petan, alfa in omega skupine DZS, se v zadnjih mesecih ukvarja z novim reprogramom svojih 150-milijonskih dolgov. Prvi reprogram so mu banke odobrile lani – a je izpolnil zgolj eno njihovo zahtevo, imenovanje prokurista. Po nekaterih informacijah je nov sporazum o prestrukturiranju (MRA) že podpisal, Petan trdi, da bo končno pod streho prihodnji teden. Pri tem smo v Financah razkrili, da so mu pri reprogramu »pomagali« tudi uslužbenci Banke Slovenije (www.finance.si/8819539). Sicer pa smo o tem, kako ravnati, če uslužbenci Banke Slovenije grozijo uslužbencem bank upnic, pisali na spletu (www.finance.si/8820259).

Petan je bil pod lupo kriminalistov že leta 2011, ko so kriminalisti preiskovali, kako mu je državni sklad za razgradnjo nuklearke pri lastniški konsolidaciji skupine DZS pomagal z nakupom za devet milijonov evrov obveznic Dela Prodaje in DZS. Revizorji so pri tem ugotovili vsaj 1,5-mi-

Page: 10

Reach: 51000

Country: SLOVENIA

Size: 1123 cm2

2 / 2

lijonsko oškodovanje državnega sklada.

Lani je imel spet obisk - tokrat so kriminalisti preiskovali sum pridobitve 25 milijonov evrov premoženjske koristi, odvisnim družbam DZS, Termam Čatež in Marini Portorož pa povzročil 53,9 milijona evrov premoženjske škode. Ob Petanu so kriminalisti ovadili še Francija Zavrla, nekdanjega partnerja iz oglaševalske agencije Pristop, še vedno njenega solastnika.

Leta 2013 je bil tudi pod lupo urada za preprečevanje pranja denarja - ta je preiskoval prodajo dveh podjetij Rajka Janše, ki naj bi prek luksemburške družbe Falcone v lasti Zavrla za več kot 2,3 milijona evrov končali pod okriljem DZS.

V sredo je imel Petan veselico še v Dnevniku - razšel se je namreč s Suzano Rankov, ki je bila odgovorna urednica časnika zadnji dve leti. Imenoval je Mirana Lesjaka, ki je časopis urejal pred Ran-

kovo. Bo imel novo težavo? »S Suzano sva se zelo korektno dogovorila,« odgovarja Petan.

Petan sicer obvladuje svoj imperij, od Term Čatež do Marine Portorož, od kioskov Dela Prodaje do Dnevnika.

Večer: Sašo Todorovič, nekdanj T-2, in Uroš Hakl, nekdanj Pristop

Uroš Hakl je še en nekdanji pristopovec, torej tesen sodelavec Francija Zavrla, ki se je, kot smo že zapisali, zapletel v afero tudi s Petanom.

Večer sta od časopisne družbe Delo Todorovič in Hakl kupila julija lani za milijon evrov. Zdaj imata nekaj težav s financiranjem nakupa, zato prodajata nepremičnine v lasti časopisne družbe.

In spet naletimo na Banko Slovenije, ne vemo, da bi tokrat pomagala pri reprogra-

mu posojila, vemo pa, da se zanima za nakup prostorov ljubljanskega dopisništva Večera (www.finance.si/8819794). Hakl pravi, da gre kupnina vsa Večeru, a nepremičnine je vseeno prenesel na družbo Dober Večer, ki je lastnica časnika. Posojilo za nakup Večera, 600 tisoč evrov, je Hakl dobil pri družinskem podjetju Hakl & Hakl.

Tudi Hakl je znanec NPU - ta ga je v začetku aprila 2013 kazensko ovadil zaradi utemeljenega suma pomoči pri kaznivem dejanju pridobitve velike protipravne premoženjske koristi podjetjem, ki so sodelovala pri programih, speljanih na podlagi zakona o pomoči Prekmurju. NPU Haklu in še petim osebam, tudi nekdanjemu državnemu sekretarju za Pomurje Andreju Horvatu, očita protipravno premoženjsko korist v višini več kot 600 tisoč evrov in oškodovanje proračuna, za kar je zagrožena zaporna kazen od enega do osem let.

BOJAN PETAN

IGOR LAH

UROŠ HAKL

SAŠO TODORVIČ